vastavalt puhtusele suuremal või väiksemal määral. Nagu katsed on näidanud, pole harilikes oludes hapniku vähenemisel ja CO_2 rohkenemisel suuremat tähtsust. Hapniku protsenti võib palju laiemas ulatuses, kui seda harilikes tingimusis ette tuleb, suurendada ja vähendada, ilma et organismile ja ta tegevusele mingisugust mõju avaldaks. Samuti ei avalda, nagu katsed näitavad, harilikes kortereis 0,1 ja 1,0% vahel kõikuv süsihappe (CO_2) sisaldus märgatavat mõju, sest süsihape säärasel hulgal ei ole iseendast mürgine. Et aga tarvitatud õhk siiski sääl sees viibijaile mõjub halvasti, otsiti võrdlemisi hiljuti veel väljahingatavas õhus mingisugust tundmatut mürki, mis mõjuvat inimestele juba õige väikeses, keemiliselt mittetabatavas hulgas (Weichardt). Kuid säärased katsed ei andnud teiste uurijate järelekatsumisil küllaldaselt tõestatud positiivseid tulemusi. Viimasel ajal püsima jäänud K. Flügge' arvamine, mis ka katseliselt on tõestatud, et tarvitatud õhus mõjuvaiks tegureiks on niiskuse protsendi ja temperatuuri tõus ning ülalnimetatud haisevad gaasid ning aurud. Kaks esimestena nimetatud tegurit tekitavad raskusi organismi temperatuuri reguleerimisel, kuna viimane teeb õhu vastumeelseks, mistõttu hingamine jääb pääliskaudsemaks. Kestev viibimine rikutud õhus tekitab üldise lõtvuse ning raskustunde ja sageli ka päävalu. Ühtlasi nõrgeneb kops, mistõttu soodustuvad kopsukatarrid ja nakkushaigused; viimaste hulgas eriti tiisikus, mis teatava piirini õigusega peeti „korterihaiguseks". Nakkushaiguste tekkimisel on halval õhul muidugi ainult soodustav mõju, kuna pääpõhjuseks jääb ikkagi kokkupuutumine haigusidudega.

Kui suur peab olema õhuvarustus, et õhurikundumine mõjule ei pääseks? Täiskasvanud inimene vajab selleks 32 m^3 õhku tunnis. Harilikes tingimusis vaheldub õhk korteris loomuliku õhuvahetuse teel, s. o. läbi ukse, akna ja muude pragude ning ebatiheduse kaudu umbes 1 kord, soodsail tingimusil isegi kuni 2 korda ja õhupuhastuse vahendite tarvitamisel veel rohkem kordi tunnis. Seega piisaks 10—20 m^3 korteri õhumahust isikule. Õhumahul isikule pole seega absoluutset tähtsust, sest õhu omadused olenevad õige suurel määral veel õhuvahetuse võimalusist ja elamisviisest. Nii võib õhk õige ruumikas korteris halvaks muutuda, kui puuduvad õhu vahetuse avaused, või kuigi nad olemas, võib korteri asetuse tõttu (back-toback-houses — ühiste tagaseintega majad Inglismaal) õhuvahetus nende kaudu olla väga väike. Õige suur tähtsus on ka elanike endi hoolel, mille tõttu kitsais korterioludes on võimalik korralik õhk, ja vastupidi. Seepärast on ka mais, kus korterivalve välja arenenud, sel alal määrused ja nõuded vastavalt kohalikele olukorrile ja kombeile õige mitmekesised. Inglismaa määrustik nõuab täiskasvanule 8,5 m^3 magamisruumi või 11,3 m^3 magamis- ja elamisruumi. Saksamaa avaliku Tervishoiu ühingu 1889. a. koosoleku otsuse põhjal välja antud eeskirja järgi peab üüritud ruumes (Gelasse), kus ka magatakse, olema igale alla 10-a. lapsele vähemalt 5 m^3 ja igale täiskasvanule vähemalt 10 m^3 õhumahtu. Äriruumes ja katusekambreis on lubatud väiksemad normid. Strassburgi ja Esseni määrustik nõuab täiskasvanule 10 m^3 magamisruumi; kui aga ruum tarvitatakse ühtlasi ka elamiseks või tööndusliikuks otstarbeks, siis

Tartu I, lk. 298